Циклова комісія соціально-економічних дисциплін

Силабус освітньої компоненти

«ІСТОРІОСОФСЬКІ ОСНОВИ ЕТИКИ ТА ДЕОНТОЛОГІЇ»

1. Загальна інформація	
Освітня програма	**Лікувальна справа, Сестринська справа**
Галузь, спеціальність, ступінь вищої освіти, форма навчання	22 Охорона здоров'я 223 Медсестринство ОПС «фаховий молодший бакалавр» денна форма
Навчальний рік	2022/2023
Назва дисципліни, код	**ЕК. Історіософські основи етики та деонтології**
Сторінка дисципліни на сайті коледжу	https://www.medkol.cv.ua/sylabusy/, http://medkol-moodle.net.ua/course/index.php?categoryid=23
Завідувач кафедрою	Викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, Ірина БОЖКО
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення ОК)	**третій**
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення ОК)	**VI**
Тип ОК/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	**Вибіркова**
Викладачі (імена, прізвища, кваліфікаційні категорії викладачів, які викладають ОК)	Ірина МІГАЛЬЧАН, к. іст. н., викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний телефон, e-mail:)	Ірина МІГАЛЬЧАН, к. іст. н., викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист +380664134861 bozhkomigalchan77@gmail.com
Кількість кредитів ECTS	**3**
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/самостійна робота студентів)	**12/36/42**
Мова навчання	Українська
Інформація про консультації	Щочетверга 16.00-19.00

Мета навчальної дисципліни.

Історіософські основи етики та деонтології – філософія медичної галузі, адже змінюється медицина, з'являються нові підходи та методи лікування, а взаємовідносини між медичним працівником та пацієнтом залишаються незмінно гуманними, довірливими та дружніми. У вивченні освітньої компоненти важливими є моральні засади у діяльності медичних працівників, їх ставлення до хворого як необхідна умова лікувального процесу, взаємини медика і пацієнта в системі охорони здоров'я; взаємини медичних працівників між собою; взаємини медика і мікросоціального середовища (родичі, сусіди, співробітники)

хворого; ставлення медичного працівника до себе, його самооцінка, оцінка ним своєї діяльності.

Вивчення дисципліни «Історіософські основи етики та деонтології» створює необхідні передумови для швидшої адаптації здобувача освіти до роботи практичної роботи на варті здоров'я, надає правове підґрунтя його професійній діяльності, знайомить із нормативно-правовим механізмом регулювання відносин та документами, основними принципами біомедичної етики, статусом медичної деонтології у сучасному суспільстві.

Курс дає можливість зрозуміти світоглядну, етико-філософську основу історіософської етики та деонтології в історичній ретроспективі, узагальнити і систематизувати фактологічну інформацію щодо підходів у спілкуванні «медичний працівник-пацієнт» та виробити у здобувачів освіти самостійну оціночну шкалу, власні критерії у сприйнятті сучасних підходів медицини, роль спілкування та правильної поведінки у цьому контексті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни в здобувача освіти будуть **сформовані наступні компетентності:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 06 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

спеціальні:

СК 16 Здатність організовувати та управляти медсестринським структурним підрозділом (лідерство таменеджмент)

Основні завдання навчальної дисципліни спрямовані на досягнення програмних результатів навчання:

А також досягаються визначені **Освітньою програмою програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування щодо підвищення ефективності роботи медичної установи та вміти: приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва; забезпечувати виконання наказів та постанов з питань ОЗ; оволодіти функціональними обов'язками керівника медсестринських служб; знати порядок проведення ліцензування та акредитації закладів охорони здоров'я, лабораторій різного профілю.

ПРН 6. Забезпечувати здоровий психологічний мікроклімат у колективі, використовуючи принципи медсестринської етики та деонтології, правила міжособового спілкування та вміти: спілкуватися з пацієнтом та членами його сім'ї, медперсоналом; вирішувати етичні, деонтологічні проблеми в процесі роботи з пацієнтом та членами його родини; розглядати, аналізувати в колективі професійні помилки; проводити навчання для молодшого й технічного персоналу; встановлювати соціально-психологічний комунікативний контакт з різними учасниками педагогічного процесу, будувати індивідуально орієнтовану траєкторію особистісно-професійного зростання здобувачів освіти.

ПРН 9. Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та іноземною мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією.

ПРН 19. Практикувати застосування ефективних поведінкових стратегій на індивідуальному/сімейному/суспільному рівнях для покращення стану здоров'я шляхом впливу на спосіб життя та заохочення до самостійного догляду індивідуальних осіб та сімей.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Рекомендовані джерела	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Історіософські основи етики та деонтології			
1.	Медична етика та деонтологія: їх визначення, статус і правове забезпечення у сучасному суспільстві	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. –К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – « Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с. 3-16	2
2.	Соціально-філософські аспекти етичних проблем в медицині	Білоконь С. В. Основи біоетики та біобезпеки: навчальний посібник / С. В. Білоконь – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. – с.15-33	2
3.	Інформування пацієнта і збереження професійної таємниці. Професійні помилки в роботі медпрацівників.	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – « Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.50-61	2
Правове підґрунтя етики та деонтології			
4.	Етичний кодекс медсестри України та інші сучасні етико-нормативні документи. Основні документи, що регламентують права пацієнта.	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – « Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.35-45	2
5.	Медичні помилки: моральні та правові аспекти	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – «Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.140-145	2

6.	Медична таємниця: моральні та правові аспекти.	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – «Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.145-152	2
		Усього	**12**

Примітка: Лекційні заняття проводяться відповідно до розкладу в лекційних аудиторіях навчального корпусу № 1.

Деонтологічні та етичні аспекти права пацієнта на життя і смерть.

ТЕМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

№ з/п	Назва теми	Рекомендовані джерела	Кількість годин
Етика та деонтологія – філософія медичної діяльності			
1.	Моральні якості медичного працівника. Етико-деонтологічні кодекси професії.	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – «Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.9-20, 146-164	2
2	Культура поведінки та етика взаємовідносин у роботі медичного працівника	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – «Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.35-38	2
3	Мистецтво спілкування в медичній практиці.	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – «Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.208-211	2
4	Емпатія. Психологічні види та методи спілкування.	Касевич Н.М.Медсестринська етика і деонтологія: підручник. – 3-е вид., стер. – К.:ВСВ « Медицина», 2013. О. Ковальова , Н.Сафаргаліна-Корнілова , Н. Герасимчук – «Деонтологія в медицині» Медицина 2018р. – с.219-223	2
5	Біоетичні проблеми життя, вмирання, реанімації та смерті.	Назар П.С., Віленський Ю.Г., Грандо О.А. Основи медичної етики. - К.:Здоров'я, 2002. – с.313-321	2

6	Евтаназія, визначення, види та її біоетична оцінка	Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології- К.: ВСВ «Медицина», 2013. – с.278-288	2
7	Особливості і проблеми застосування медичної етики та деонтології у роботі з пацієнтами різного віку	Губенко І.Я.,Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології - К.: ВСВ«Медицина», 2013. – с.168-173, 178-198	2
8	Стрес та синдром емоційного вигорання	Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології- К.: ВСВ «Медицина», 2013.- с.253-270	2
9	Ятрогенні захворювання, причини їх виникнення та шляхи уникнення	http://medpsyhology.pp.ua/ятрогенні-захворювання-причини-клас	2
		Всього	**18**
Етика та деонтологія в умовах воєнного стану			
10	Військово-медична деонтологія та етикет	Проценко О. П. Етикет й військовий етикет як загальне й особливе / О. П. Проценко // Наук. зап. військ. ун-ту. Соціальна філософія, педагогіка, психологія. – 2001. – Вип. 12. – С. 43–52.	2
11	Психолого-правова деонтологія	Ухач В. З. Юридична деонтологія і професійна етика: навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2015. - с. 235	2
12	Збір анамнезу у постраждалих від війни	https://ingeniusua.org/articles/zbir-anamnezu-u-postrazhdalykh-vid-viyny	2
13	Медична етика та деонтологія при ретравматизаційному стані	https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/334239/WHO-EURO-2020-37299-37299-55107-ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y	2
14	Програма дій з подолання прогалин у сфері психічного здоров'я (mhGAP)	https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/334239/WHO-EURO-2020-37299-37299-55107-ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y	2
15	Проблеми деонтології та медичної етики при роботі з різними контингентами хворих.	Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. «Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та між особового спілкування». - К.: ВСВ «Медицина», 2013. – с.	2

		196-201.	
16	ПТСР та особливості спілкування медичного працівника з пацієнтом	Мері Бет Вільямс, Сойлі Пойюла. Книга ПТСР. Робочий зошит. Ефективні методики подолання симптомів травматичного стресу. – К.: Видавництво Ростислава Бурлаки. – 2023. – с. 215-245	2
17	Вербальні та невербальні ознаки розладів психоемоційної сфери.	Василенко Є.П., Кущ О.Ф. Шляхи оптимізації підготовки медичних працівників середньої ланки в сучасних умовах: хто прийде завтра? «Актуальні наукові дослідження у сучасному світі» //журнал - Переяслав-Хмельницький, 2019- Вип.10(54), ч. 7 –с 23.	2
		Всього	**16**
18	**Залік**		**2**
			36

- **Заняття проводяться відповідно до розкладу в навчальних кімнатах коледжу**

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Місце контролю
1.	Медична етика, її завдання.	2	Практичне заняття (семінар) 1
2	Медична деонтологія, її завдання.	2	Практичне заняття (семінар) 1
3	Основні етичні категорії, визначення понять.	4	Практичне заняття (семінар) 2,3
4	Психологічні варіанти взаємовідносин медичного працівника і пацієнта.	4	Практичне заняття (семінар) 4,5
5	Роль психіки у виникненні ятрогеній.	4	Практичне заняття (семінар) 6,7
6	Біоетичні проблеми народження.	2	Практичне заняття (семінар) 8
7	Біоетичні проблеми смерті.	2	Практичне

			заняття (семінар) 9
8	Поведінка та модель спілкування медичних працівників з родичами умираючого (померлого) пацієнта.	4	Практичне заняття (семінар) 10
9	Гарантії забезпечення прав людини у сфері охорони здоров‘я.	4	Практичне заняття (семінар) 10
10	Поняття та загальна характеристика правового статусу пацієнта.	2	Практичне заняття (семінар) 11
11	Правова культура медичного працівника	4	Практичне заняття (семінар) 12
12	Конфіденційність та толерантність – основні принципи в діяльності медичного працівника.	4	Практичне заняття (семінар) 13
13	Концепція захисту пацієнта від болю – нова парадигма розвитку охорони здоров’я в Україні.	4	Практичне заняття (семінар) 14
Всього		**42**	

ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

(пошукові, дослідницькі й аналітичні роботи)

1. Медична етика як наукова дисципліна. Визначення етики як самостійної дисципліни.
2. Етика в системі гуманітарних знань. Визначення моралі. Концепції походження моралі. Основні категорії етики.
3. Нормативно-правова основа медичної етики. Медичне право.
4. Міжнародні правові документи, що регулюють моральне поле в клінічній медицині та медичних дослідженнях: Нюрнбергський кодекс, Женевська Декларація лікарів Всесвітньої Медичної Асоціації, Міжнародний кодекс медичної етики ВМА, Всесвітня декларація про геном людини та права людини. Законодавство України про охорону здоров’я.
5. Принципи медичної етики.
6. Основні засади відносин між медиком та пацієнтом: традиції та основні принципи медичної етики.
7. Поняття про спілкування, зміст, мета і засоби спілкування.
8. Стратегії та тактики спілкування.
9. Інтерактивна сторона спілкування. Ефективне спілкування. Поняття про «зворотній зв’язок». Комунікативні бар’єри.
10. Поняття про «емпатію». Стадії емпатії. Способи передачі емпатії. Особа в ситуації етичного вибору.
11. Лікарська таємниця. Сучасні моделі взаємовідносин «медик-пацієнт».
12. Фактори впливу на психічний та емоційний стан пацієнта.
13. Принципи професійного спілкування медика та пацієнта на різних етапах діагностування та процесу лікування.
14. Деонтологічні норми під час інформування пацієнта щодо діагнозу та прогнозу лікування.

15. Особистість медика в сучасних реаліях
16. Особливості національної моделі охорони здоров'я.
17. Напрямки та можливості розвитку майбутнього медика в етичному та професійному контекстах.
18. Соціальна справедливість і соціоетичні зобов'язання.
19. Соціоетичні зобов’язання.
20. Основні методологічні та етико-правові проблеми доклінічних та клінічних досліджень.
21. Етичні проблеми репродуктивної медицини. Права новонародженого та права ембріона.
22. Штучне запліднення та пов’язані з ним етичні проблеми.
23. Проблема абортів: відношення різних культур та релігійних конфесій; права жінки та ембріона. Права дитини та медицина.
24. Проблема життя та смерті в філософії та медицині.
25. Відношення до смерті – історико-філософська ретроспектива.
26. Філософський, моральний та правовий аспекти евтаназії та ятротаназії.
27. Сучасна дискусія у світі щодо моральності переривання життя.
28. Паліативна допомога. Хосписи: становлення, принципи та філософія медичного підходу до хворих.
29. Відношення до пацієнтів похилого віку.
30. Біоетичні проблеми під час лікування хворих з ВІЛ/СНІДом. Права людей, які живуть із ВІЛ/СНІДом.
31. .Ятрогенії: поняття, класифікація, причини, наслідки, профілактика.
32. Медична помилка: визначення, види лікарських помилок. Поняття про лікарські правопорушення і юридична відповідальність за них.
33. Біоетичні проблеми біопсихосоціальної медицини, психології та психіатрії.
34. Особливості вербальної роботи з учасниками бойових дій
35. Пошук мовленнєвих компетентностей з пацієнтами ПТСР

ПОЛІТИКА ОК

Освітня компонента «ЕК. Історіософські основи етики та деонтології» є вибірковою.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів фахової передвищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами фахової передвищої освіти:

- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі здобувачами та викладачами.

Політика щодо відвідування занять здобувачами фахової передвищої освіти:

- присутність на всіх заняттях є обов’язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами фахової передвищої освіти:

при виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, 60% і більше від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни або за семестр, студент отримує незадовільну оцінку з можливістю повторного перескладання дисципліни;

при виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, яка перевищує 65% від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни або за семестр, студент отримує незадовільну оцінку з обов’язковим повторним вивченням дисципліни.

Порядок відпрацювання пропущених занять

пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами пропущених занять та незадовільних оцінок, а також згідно з графіком відпрацювання та консультацій.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вибіркової дисципліни «ЕК. Історіософські основи етики та деонтології» є рейтинговим та визначається з урахуванням поточної освітньої діяльності студента (з урахуванням тем самостійної роботи та ІНДЗ). Передбачені наступні форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до поставлених завдань з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки: тестування, структуровані контрольні роботи, структурований за процедурою контроль практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за (традиційною) 4-ри бальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу:

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами: дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі, завдання та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоч на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі та завдання і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Результати поточного контролю реєструються в журналі викладача.

Оцінювання самостійної роботи здобувача

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в тематичному плані дисципліни поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторної навчальної практики, контролюється під час заліку.

Оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань здобувача

Бали за індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) нараховуються студентові лише при успішному виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості, але становить не більше 12.

Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність. Кількість балів за індивідуальні завдання студента не може перевищувати 12, але максимальна сума балів, яку може отримати студент з дисципліни не може бути більше 200.

Схема та критерії оцінювання результатів виконання та захисту індивідуального навчально-дослідного завдання (в балах ECTS)

№ критерію	*Критерій рейтингової оцінки*	*Max кількість балів*
1	Відповідність між змістом виконаної роботи та поставленим завданням, повнота його розкриття	**5**
2	Відповідно оформлене завдання	**2**
3	Захист індивідуальної роботи: змістовність та глибина доповіді, повнота та логічність відповідей на запитання під час захисту	**5**
	Максимальна кількість балів	**12**

Примітка: бали можуть коливатися від 4 до 12 залежно від якості виконаної ІНДЗ.

Види завдань:

1. Створення мультимедійної презентації – 4 бали
2. Створення відеоматеріалів – 10 балів
3. Участь у роботі студентського гуртка – 3 бали
4. Публікація статті – 12 балів
5. Оформлення таблиці, стенду – 8 балів
6. Оформлення додаткових матеріалів для забезпечення заняття – 6 балів
7. Фотооформлення ілюстративного матеріалу – 6 балів
8. Участь у наукових конференціях – 12 балів

Оцінювання дисципліни.

Формою підсумкового контролю є **залік**:

- студент отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання
- цей вид підсумкового контролю не передбачає ніяких додаткових письмових робіт чи тестування на останньому занятті
- умовою отримання заліку є: відпрацювання всіх пропущених занять; середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент з дисципліни – 200. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент – 120.

Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 200-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку.

Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) та багатобальною шкалою

За 200-бальною шкалою	**За національною системою**
120-200	зараховано
менше 119	незараховано

Результати навчання – «середня оцінка з дисципліни» і «бали», які отримав студент, мають бути внесені в академічний журнал:

- у разі виконання студентом умов отримання заліку, викладач виставляє у залікову відомість «зараховано» і кількість балів, яку набрав студент за дисципліну
- у випадку, коли середня оцінка за дисципліну нижче «3,0», студент не отримує залік
- викладач вносить у першу залікову відомість «не зараховано» і кількість балів, яку набрав студент за дисципліну, здає відомість завідувачу відділення в день останнього заняття

- студенти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3», на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни
- у випадку отримання негативної оцінки перескладання заліку здійснюється впродовж додаткового тижня
- питання з правильними відповідями повинні бути надані студентам не пізніше як за 1 місяць до закінчення поточних занять, або на початку циклу.

Конвертація балів з дисципліни здійснюється незалежно як у шкалу ECTS, так і у чотирибальну шкалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка EKTS**	**4-х бальна шкала**	**Визначення**
170-200	A	5 (відмінно)	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
164-169	B	4 (добре)	Вище середнього рівня з кількома помилками
140-163	C		У загальному правильна робота з певною кількістю помилок
127-139	D	3 (задовільно)	Непогано, але зі значною кількістю недоліків
120-126	E		Виконання задовільняє мінімальні критерії
70-119	Fx		Можливе повторне складання
0-69	F		Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни

Загальна оцінка (ЗО) - кінцева оцінка виставляється за:

- **200-бальною шкалою**
- **національною шкалою**
- **EKTS- шкалами**

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Перелік літератури:

1. Касевич Н.М. Медсестринська етика і деонтологія: підручник. - 2-е вид., стер. - К.: ВСВ -Медицина‖, 2010. - 200 с.
2. Шатило В.Й., Менеджмент і лідерство в медсестринстві. - К.: ВСВ – «Медицина» 2013.- 305 с.
3. Назар П.С., Віленський Ю.Г., Грандо О.А. Основи медичної етики. - К.:Здоров'я, 2002. - 344 с.
4. Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. «Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та між особового спілкування». - К.: ВСВ «Медицина», 2013. -296с.
5. Етичний кодекс медичної сестри України // Сімейний лікар +. - 2004. - No 5. - с. 5.
6. Лазаренко О.О. Основи психології: Навч.-метод. посібник. - К., 2002.
7. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. - К., 2000.

Додаткова література:

1. Жигайло Н.І. Соціальна психологія. - Л.: Новий Світ, 2007.
2. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. - К.: Ельга Ніка-Центр, 2006.
3. Пасєчко Н.В. Основи сестринської справи. - Т.: Укрмедкнига, 1999.

Наукові (фахові) статті:

1. Василенко Є.П., Кущ О.Ф. Шляхи оптимізації підготовки медичних працівників середньої ланки в сучасних умовах: хто прийде завтра? «Актуальні наукові дослідження у сучасному світі» //журнал - Переяслав-Хмельницький, 2019- Вип.10(54), ч. 7 –с 23.
2. Зюкіна А.П. Портрет в інтер'єрі сучасної медицини. «Актуальні наукові дослідження у сучасному світі» //журнал - Переяслав-Хмельницький, 2019- Вип.10(54), ч. 7 –с 28.

Електронні джерела

1. Законодавчі документи Верховної ради Електронний ресурс. – Режим доступу: http://rada.gov.ua/
2. Законодавчі документи Кабінету Міністрів Електронний ресурс. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/
3. Накази Міністерства освіти і науки України Електронний ресурс. – Режим доступу:https://mon.gov.ua/ua
4. Накази Міністерства охорони здоров'я України Електронний ресурс. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/nakazi-moz
5. https://apps.who.int/iris/handle/10665/334239